

GALERII | Teatrimees Jaak Viller saadeti viimsele teekonnale

„Dokumentaaldraama nimega „Jaak Viller“ on jõudnud viimaste stseenideni,“ ütles Vene Teatri juht Margus Allikmaa Vanemuise suure maja laval, kust saadeti teele teatri kunagine direktor Jaak Viller.

Allikmaa, kes oli samal ajal Eesti draamateatri juht, kui Viller juhatas vägesid Rahvusooperis Estonia, tunnistas oma järelehüüdes, et vaatas kolleegile ikka alt üles: „Estonia teatri direktori koht oli ju silmapaistvam ja tähtsam kui draamateatri direktori koht.“ Tõsi, kuid suhtedraamasid naaberteatrite vahel lahendasid need kaks perfektselt – oli siis draama põhjuseks see, et parkimisplatsi ei saadud kuidagi jagatud või see, et draamateatrilased võtsid ooperimajalt kogemata voolu ära.

Poliitik Jaak Allik, Villeri südamesõber, mäletab tänaseni üht 1971. aasta detsembripäeva. Toona kutsus Viller Alliku jalutuskäigule tähtverre, sest tahtis tähtsat asja arutada. Vestlusteemaks kujunes Villeri idee pärast vene filoloogia lõpetamist minna Vanemuise teatrisse tööle. Mati Undist jäänud kirjanduala juhataja kohale.

„Kumbki meist ei teadnud siis, kui oluline oli see meie jutt Vanemuise teatril,“ tõdes Allik.

Tõepoolest, mõne aastaga sai kirjandusala juhata Villerist Vanemuise korraldajadirektor, üsna kiiresti lausa kultuuriministri asetäitja ja Estonia direktor. Kuniks saabus aasta 1994 ning Viller pöördus tagasi Tartusse juhtima Vanemuist. Allik nimetas oma sõpra teatri peremeheks, kel oli olemas nii administratiivne võim kui ka kunstiline autoriteet. Seega – Viller oli omaette fenomen.

„Sa olid mulle üle üle poole sajandi sõbraks, kellega sai rääkida kõigest ja kes kunagi ei reetnud,“ lausus Allik. Rohkem vestlusi neil kahel rohkem pidada ei õnnestu. Kahjuks.

Kuid Villerist jääb maha auväärne hulk teatriloolisi raamatuid. Nii koostas ta „Eesti teatribibliograafia 1944–1959“ (2014) ja Vanemuise lavastuste 1944–1980 digitaalsed passid, avaldas raamatud "Kandiline Kaarel Ird" (2009) ja "Erich Kõlar: kuulake ennast muusikasse" (2012). Tema toimetatud on ka Evald Kampuse artiklikogu "Teatrist. Vanemuisest ja vanemuislustest" (2019). Teatripreemiate jagamisel tänavu märtsis pälvis Jaak Viller Priit Põldroosi nimelise auhinna Vanemuise teatri ajaloo uurimise ja loomingulise arhiivi digiteerimise eest.

ohtuleht.ee

20.06.2020 15:52

Aigi Viira

90000

Rahvusooper Estonia
Estonia teater

Sarnased uudised

[Suri Jaak Viller \(57%\)](#)

Eesti Päevaleht 10.06.2020

[Jaak Viller 5. I 1949 - 9. VI 2020 \(57%\)](#)

Sirp 12.06.2020